

ת"פ 59379/12/18 - מדינת ישראל נגד שלמה עקנין

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 59379-12-18 מדינת ישראל נ' עקנין

בפני בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שלמה עקנין

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד הדס עמיר, גב' לירון גבירצמן- היימן, מתמחה

ב"כ הנאשם: עו"ד אריאל הרמן

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, בשלוש עבירות הפרת צו פיקוח.

על הנאשם הוטל צו פיקוח ביום 23.6.09, אשר הוארך מעת לעת, ובפעם האחרונה לפני הגשת כתב האישום- למשך שלוש שנים נוספות מיום 28.2.16. במסגרת צו הפיקוח נכללו, בין היתר, תנאים של חובת שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, התייצבות למפגשים שייקבעו על ידי קצין הפיקוח וקבלת אישור מאת קצין הפיקוח למקום עבודה.

ביום 19.11.17 זומן הנאשם למשרדי יחידת הפיקוח אך לא התייצב, לא יצר קשר ונעדר מהפיקוח.

במהלך החודשים נובמבר - דצמבר של שנת 2017 בוצעו ניסיונות רבים לאיתור הנאשם בביתו, באזור מגוריו, בבית הכנסת בו נהג להתפלל ובבית אחותו שבטבריה, אך הנאשם לא אותר ולא יצר קשר עם קצין הפיקוח. במהלך תקופה זו הנאשם גם עבר להתגורר בעיר אחרת מבלי שידע את קצין הפיקוח, וממילא מבלי שקיבל את אישורו לשינוי כתובת מגוריו.

הנאשם זוכה, לאחר שמיעת ראיות, מעבירה נוספת של הפרת צו פיקוח בדרך של קיבוץ נדבות.

2. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שלושה לשמונה חודשי מאסר בפועל, ביקשה למקם את עונשו בשליש העליון של מתחם העונש ההולם ולגזור עליו עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, להפעיל, במצטבר, עונש מאסר מותנה בן ארבעה חודשים שתלוי ועומד נגדו, כך שהנאשם ירצה עשרה חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס. ב"כ המאשימה הדגישה את גילו של הנאשם, עברו הפלילי המכביד

והעובדה שאת הפרות צו הפיקוח בתיק הנוכחי הוא ביצע חודשים ספורים בלבד לאחר ששחרר ממאסר בגין עבירות דומות.

3. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שמתחיל ממאסר על תנאי, לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולא משיקולי שיקום ולהאריך את המאסר המותנה שתלוי ועומד נגד הנאשם. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם מצוי מזה כחצי שנה בהליך טיפולי במסגרת צו הפיקוח. כן טען ב"כ הנאשם כי הפרות צו הפיקוח בתיק זה הן ברף הנמוך של החומרה, וכי יש לייחס משקל נמוך בלבד לעברו הפלילי של הנאשם, שכן הוא כבר ריצה את עונשו.

4. הנאשם בדברו האחרון, טען כי לאורך התקופה הארוכה שבה מצוי בפיקוח, נהג לשתף פעולה עם קצין הפיקוח ולדווח על מקום הימצאו בכל עת, גם כאשר עבר להתגורר בקריות. הנאשם טען כי כיום הוא נמצא במסגרת טיפולית, אחת לשבוע, מזה כחצי שנה.

5. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, ומשהתברר כי אין בידי הסנגור להמציא ראיות על הטיפול שעובר הנאשם וכי לא ניתן לקבל מידע על אודות הטיפול בדרך אחרת, הוריתי על הגשת תסקיר שירות מבחן. תסקיר מיום 28.4.20 מלמד כי הנאשם בן 67, גרוש ללא ילדים, מתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי ומתגורר בדירה שכורה. הוריו של הנאשם התגרשו כשהיה ילד. הנאשם התחנך במסגרות חוץ ביתיות, שירת שירות צבאי חלקי ממנו ערק, ולאחר שחרורו עבד בעבודות מזדמנות. הנאשם נישא בשנת 1994 והתגרש לאחר עשרה חודשים. לפני מספר שנים החל תהליך של חזרה בתשובה ומנהל אורח חיים חרדי.

לנאשם 29 הרשעות קודמות בעבירות מין, אלימות רכוש והפרת צו פיקוח, בגין ריצה מאסרים לתקופות ממושכות.

הנאשם טען באוזני קצינת המבחן כי בעבר נמשך לקטינים וצרך פורנוגרפיה, אך בשנים האחרונות, אינו עושה זאת. הנאשם אינו מקבל, לטענתו אף אינו זקוק לתרופות להפחתת הדחף המיני והוא מעוניין להינשא ולהביא ילדים. עם זאת, דיווחיו של הנאשם לקצינת המבחן באשר לעולמו המיני לא עלו בקנה אחד עם סיכום הביניים שנערך על ידי מרכז "פסגה" שבו מטופל הנאשם, ועל כן התקשה שירות המבחן לקבל תמונה מהימנה המשקפת את התפתחותו והרגליו המיניים של הנאשם.

הנאשם החל טיפול במרכז לשיקום מונע בקהילה במסגרת הרשות לשיקום האסיר בחודש מרץ 2019 והגיע בעקבותיו לכל המפגשים. בתסקיר תואר תוכן הטיפול שהותאם ליכולתיו הדלות של הנאשם ולמידת ההתנגדות שלו. הנאשם אמנם משדר רצון להתקדם בחייו ולא לפגוע שוב אך ההתרשמות היא כי הוא מוגבל ביכולתו ליזום ולהעמיק שיעמתי אותו עצמו עם התנהגות מסכנת בהווה. הוא מדבר באופן מעגלי, תפיסת עולמו נשענת על תכנים דתיים, לעיתים מיסטיים וקיים צורך לשוב ולמקד אותו לשיח ענייני. גם יחסו של הנאשם לעבר ממזער והוא מתקשה לחוש אמפתיה לקורבנותיו. דפוסי החשיבה של הנאשם מניפולטיביים וממזערים מחומרת העבירה שביצע. ניסיון לשלב את הנאשם במקביל במסגרת תעסוקתית לא צלח, והומלץ לחפש עבורו מערכות תמיכה קהילתיות שיפיגו במעט את בדידותו. הנאשם צפוי להמשיך בטיפול עד לסיום תקופת הפיקוח הנוכחית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הוא בעל מאפייני אישיות אנטי - סוציאליים ולו תובנה חלקית בלבד למצבו ולמצבי סיכון. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון להישנות עבירות בעתיד ובהן עבירות מין, אך התייחס גם לעובדה כי כיום

הנאשם משתף פעולה עם קצין הפיקוח ומגיע בקביעות לטיפול הייעודי לעברייני מין, והדבר עשוי להוות גורם הממתן את הסיכון הנשקף ממנו. שירות המבחן רואה חשיבות בהמשך הטיפול והפיקוח רואים חשיבות בהמשך הטיפול ובהמשך הפיקוח של יחידת "צור" על הנאשם והמליץ על ענישה שתאפשר המשך הטיפול על ידי גורמי הרשות לשיקום האסיר. לנוכח הטיפול בו משולב הנאשם לא הומלץ על פיקוח נוסף של שירות המבחן.

6. לאחר הגשת התסקיר נשמעה השלמת טיעונים לעונש. המאשימה עמדה על עמדתה, לנוכח רמת הסיכון להישנות העבירות העולה מהתסקיר, וב"כ הנאשם שב וביקש להאריך את המאסר המותנה, תוך שהתייחס לעובדה כי העבירות בוצעו טרם שילובו של הנאשם בטיפול, וכן טען שאין מקום להחמיר עם הנאשם בשל נתוניו הבסיסיים וכישוריו הדלים, המקימים מכשול אובייקטיבי להפנמה מלאה של התכנים הטיפוליים.

מתחם העונש ההולם

7. הנאשם הורשע בשלוש עבירות של הפרת צו פיקוח, ואולם כולן מתייחסות לשרשרת מעשים אחת שמהותה הפסקה של הפיקוח ואשר באה לביטוי תחילה בניתוק הקשר עם קצין הפיקוח, ולאחר מכן בעזיבת ביתו ומעבר לכתובת אחרת ללא אישור קצין הפיקוח. לכן יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד, המתייחס לעובדה כי מדובר באירוע אחד שנמשך על פני תקופה ארוכה.

8. צו פיקוח נועד להגן על שלמות הגוף, הנפש ותחושת הביטחון האישי של הציבור מפני ביצוע עבירות מין על ידי עברייני מין מורשעים. הפרות חוזרות של תנאי צו הפיקוח פוגעות בהבטחת האפקטיביות של מנגנון הפיקוח על עברייני מין, ומלמדות על מידת מסוכנות הנשקפת מעברייני המין המפוקח להישנות ביצוע עבירות מין נוספות.

9. הפגיעה בערכים המוגנים מתעצמת בעניינו של הנאשם שהוא עברייני מין שפגע, בעבר, בקטינים הזקוקים להגנה מוגברת.

10. העבירות שביצע הנאשם נמשכו על פני פרק זמן לא מבוטל, שבמהלכו הפיקוח על הנאשם הופסק. הגם שלהפרות לא נלוו עבירות נוספות, קשה לראות במעשיו של הנאשם משום "הפרה טכנית" של צו הפיקוח, שכן מדובר למעשה, בהפסקת פיקוח מוחלטת למשך פרק זמן משמעותי מאד של כחודש וחצי, על עברייני מין מועד, שביצע עבירות מין חוזרות בקטינים.

11. עיון בפסיקה מלמד, כי בגין הפרות תנאים בצו פיקוח בעלות אופי דומה הוטלו, ככלל, עונשים הכוללים רכיב מהותי של מאסר בפועל בן מספר חודשים, ובמקרים נדירים- מאסר קצר יותר. ראו למשל ת"פ (שלום י-ם) 37734-03-14 **מדינת ישראל נ' סלים** (פורסם בנבו 10.4.14); ת"פ (שלום י-ם) 37810-03-14 **מדינת ישראל נ' מפארגה** (פורסם בנבו 13.4.14); ת"פ (י-ם) 56586-02-18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (פורסם בנבו 2.5.18); ת"פ 50185-05-17 **מדינת ישראל נ' ארוך** (21.5.18); ת"פ 62185-12-16 **מדינת ישראל נ' עואד** (4.5.17).

12. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את העבירות שביצע הנאשם הוא בין מאסר קצר בפועל לבין שמונה חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה.

העונש המתאים לנאשם

13. שקלתי לקולא את גילו המתקדם של הנאשם ואת הודאתו בביצוע העבירות שבהן הורשע, אשר היה בה כדי לחסוך מידה מסוימת של זמן שיפוטי.

14. לנאשם עבר פלילי מכביד הכולל 29 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות ומין. הוא ריצה בעבר מספר עונשי מאסר ארוכים, ושתי הרשעותיו האחרונות מתייחסות לעבירות של הפרת צו פיקוח, שבגינן הוא נדון לעונשי מאסר, האחד בן שמונה ימים והשני בן שישה חודשים.

15. הנאשם החל בביצוע העבירות חודשים ספורים לאחר שסיים לרצות עונש בגין עבירות זהות, וגם עונש מאסר מותנה שעמד לחובתו באותה עת לא הרתיעו מפני הפרות חוזרות של צו הפיקוח. עובדות אלה מחייבות מתן משקל לשיקולי הרתעה אישית והגנה על הציבור.

16. הנאשם ביצע את העבירות בתיק זה בשעה שעונש מאסר מותנה בן ארבעה חודשים שנגזר עליו בת"פ 10648-12-16 של בית משפט השלום בירושלים עמד לחובתו. הצדדים נחלקו בשאלה האם הרשעתו הנוכחית של הנאשם בשלוש עבירות הפרת צו פיקוח הופכת את המאסר המותנה לבר הפעלה (וממילא כזה שניתן להאריכו) או לחב - הפעלה, שאין אפשרות להאריכו.

הנאשם הורשע בשלוש עבירות של הפרת הוראה חוקית, שבאו לביטוי בשרשרת של מעשים שנמשכה על פני למעלה מחודש ימים: הוא לא התייצב לפגישה שאליה זומן אצל קצין הפיקוח, עזב את ביתו ועבר לכתובת אחרת ללא רשות קצין הפיקוח. אף אם ניתן לראות בשני האחרונים "עבירה אחת", לצורך בחינת תחולתו של המאסר המותנה, שכן מדובר באותו מעשה שהצמיח שתי עבירות, לא כך הם פני הדברים בכל הנוגע למעשה של אי-התייצבות במועד שנקבע לפגישה במשרדי הפיקוח. מדובר במעשה נפרד ושונה מעזיבת הבית ושינוי מקום המגורים, ועל כן מעשיו של הנאשם מקימים לכל הפחות שתי "עבירות" כמשמעותן בפסיקת בית המשפט העליון לצורך בחינת תחולתו של המאסר המותנה (ראו למשל ר"ע 357/84 רובין נ' מדינת ישראל (פ"ד לח(3) 155); רע"פ 6100/12 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 16.8.12)).

ודוק, העובדה כי נקבע שכל העבירות שבהן הורשע הנאשם מהוות "אירוע אחד" לצורך קביעת מתחם עונש הולם, אין משמעותה כי מדובר ב"עבירה אחת" לצורך בחינת תחולתו של המאסר המותנה.

לפיכך יש לקבוע כי הנאשם ביצע לכל הפחות שתי עבירות המפעילות את המאסר המותנה, ועל כן עונש זה הוא חב הפעלה.

17. בנסיבות אלה, מובן כי לא ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום בדרך של הארכת המאסר המותנה.

עם זאת, לא ניתן גם להתעלם משיקולי שיקום בעניינו של הנאשם. לראשונה מזה שנים שולב הנאשם במסגרת טיפולית. אכן, מדובר במסגרת שעוגנה בצו פיקוח על עברייני מין, ואולם כפי שעולה מתוך התסקיר, הנאשם מתמיד בהגעתו למפגשים כבר למעלה משנה.

אכן, הנאשם מתקשה להעמיק בתכנים, לזהות מצבי סיכון ולגלות אמפתיה לנפגעי העבירה. ואולם, לא ניתן להתעלם מנתוניו האישיים הדלים של הנאשם, מאפיינים אישיותיים שאין לו שליטה עליהם וממילא הוא נעדר יכולות לשנותם, והם המונעים ממנו הפנמה משמעותית של תכני הטיפול.

לפיכך, יש להעריך את המאמצים שעורך הנאשם להתמיד בטיפול כפי יכולתו, ולהדגיש כי מאז שלהי שנת 2017, עת בוצעו העבירות, הנאשם לא הורשע בעבירות נוספות, וניתן לייחס זאת, במידת מה, להיותו נתון במסגרת טיפולית קבועה, לצד צו הפיקוח.

מנגד יש לשקול את העובדה שחרף הטיפול, מידת מסוכנותו המינית של הנאשם נותרה גבוהה, וכמוה גם החשש שהנאשם ישוב לבצע עבירות, המחייב שקילת שיקולי הגנה על הציבור.

18. אלמלא היה המאסר המותנה חב הפעלה, ייתכן שראוי היה לשקול את המלצת שירות המבחן ולאפשר לנאשם לשמור על רצף טיפולי. משעה שהדבר אינו אפשרי, אגזור על הנאשם עונש המתחשב בשיקולי השיקום ואשר על פי המגבלות הקיימות יאפשר לו לשוב, מוקדם ככל הניתן, אל המסגרת הטיפולית.

19. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. ארבעה חודשי מאסר בפועל.

ב. עונש המאסר המותנה בן ארבעה חודשים שנגזר על הנאשם ביום 25.4.17 במסגרת ת"פ 10648-12-16 של בית משפט השלום בירושלים יופעל בחופף לעונש שנגזר על הנאשם.

בסך הכל ירצה הנאשם ארבעה חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייבב לריצוי העונש ביום 5.7.20 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירה שבה הורשע כעת או עבירה לפי סימן ה' לפרק י' של חוק העונשין התשל"ז - 1977, למעט עבירה לפי סעיף 352 לחוק.

20. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

עמוד 5

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ד אייר תש"פ, 18 מאי 2020, בנוכחות הצדדים.